



Randers Kommune

Venning Landsbyregistrering 2011

Venning historie

Oprindelse

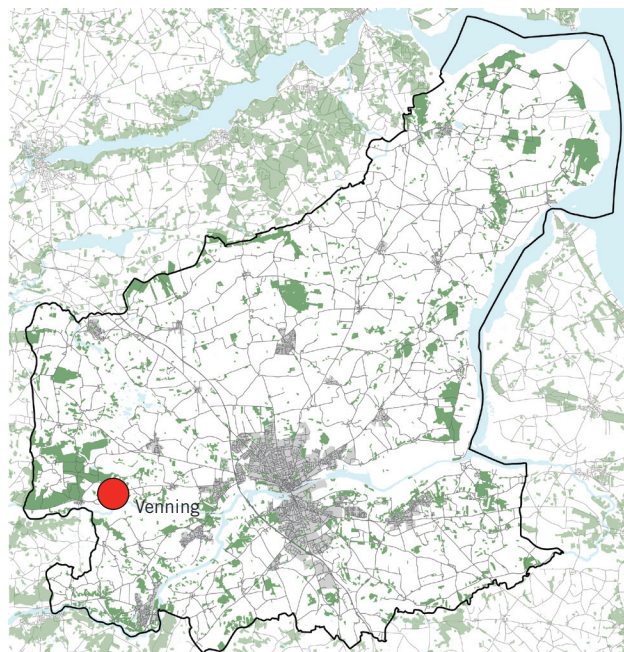
Venning er en af de landsbyer, vi kan finde skriftlig omtalt, tidligst. Muligvis skyldes dette, at den senere helgenudnævnte Skt. Kjeld er født her i 1100-tallet. I hvert fald findes Vinning omtalt i 1187 som 'Wininge' og i 1485 som 'Wenning'. Landsbyen stammer sandsynligvis fra jernalderen og hører altså til blandt de ældre landsbyer i kommunen.

Byudvikling

Venning har ikke udviklet sig i antal husstande siden de ældste tilgængelige kort, vi kan analysere. Faktisk er antallet af gårde gået lidt tilbage siden 1786, hvor det første udskiftningskort er fra. På kortet ses syv nummererede gårde, hvor der i dag kun er seks. Den sidste er sandsynligvis flyttet ud eller lagt sammen med en anden gård.

Som noget lidt specielt synes også antallet af småhuse at være stort set uændret, hvilket er atypisk. Landbrugets storhedstid fra slutningen af 1800-tallet og frem til 1950, har mange andre steder medført store udbygninger i landsbyerne med arbejder- og forvalterboliger samt andelsforeningers byggeri. Forklaringen er givetvis, at Venning har ligget så tæt på Ålum, at man har haft andel i foretagener der.

Gl. Viborgvej har principielt haft sit nuværende forløb siden 1700-tallet og muligvis længere. Med anlæggelsen af den nuværende vej er den blevet hævet betragteligt, så Venning nu opleves som liggende neden for vejen. En del beplantning



skærmer dog for vejen, så den ikke opleves dominerende, når man færdes på Venning Byvej og Nørreådalsvej.

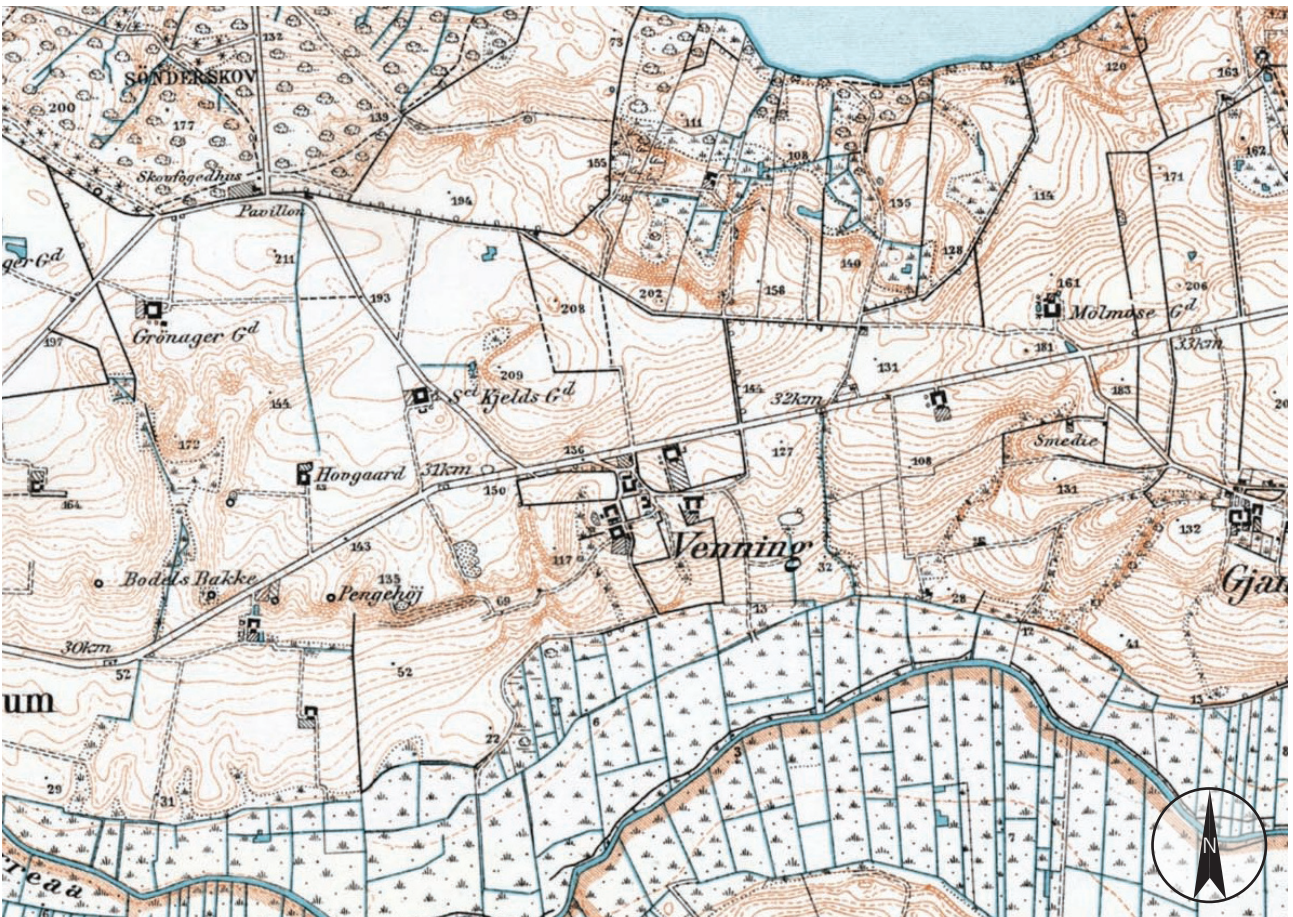
Venning er en af de mindste landsbyer, der er medtaget i registreringen med sine kun 44 indbyggere i 2011.



Luffoto 2010. Venning ligger lige syd for Gl. Viborgvej. Landskabet falder markant mod syd, ned til Nørreå.



Original 1-kort fra 1810 over Venning, 1:4.000. De relativt store fællesarealer omkring gårdene kan stadig skimtes i byen i dag, hvor de primært er græsningsenge for heste.



Målebordsblad, 1900-1940, 1:20.000. Her ses landskabets markante topografi tydeligt. Mod nord ses Fussing Sø og mod syd Nørreå.

Topografi og landskab

Landskab

Nørreådalens og dens kraftigt stigende skrænter er et markant landskabstræk ved Venning. Dalen er dannet af smeltevand under sidste istid. Senere - i stenalderen, bestod den af hav, der strakte sig som en arm fra kysten og ind i landet. Fra Nørreådalens udspringer mindre dalstrøg og slugter, der skærer ind i moræneskrænterne og skaber et bakket terræn. Nedenfor skrænterne ligger lave engdrag i relation til åen.

Godt 1 km nord for Venning ligger den store Fusing Sø. Fusing Sø ligger i en lavning i landskabet, der er skabt gennem en indsynkning i randen af en salthorst i undergrunden.

Omkring Fusing Sø ligger den store Indskov og ned til Nørreådalens ligger Udskov på skrænter og i smeltevandskløfter. Begge skovområder er kulturmiljøer bl.a. på grund af de mange gravhøje, der ligger i dem. Gravhøjene kan dateres tilbage til omkring bronzealderen.

Beliggenhed

Venning ligger på et plateau midt på Nørreådalens nordlige skrænter. Mod nord afgrænses byen af Gl. Viborgvej og det kraftigt stigende landskab, der toppe 70 moh. Umiddelbart nord for Venning falder landskabet igen ned mod Fusing Sø, som dominerer her.

Oplevelse

Fra hele Vennings sydlige rand er der særdeles flotte kig udover Nørreådalens. Dette gør sig også gældende, når man ankommer fra den vestlige ende af Venning Byvej, der snor sig i et kraftigt fald ned i landsbyen. Det brede udsyn ud over landsbyen og dalen gør ankomsten helt speciel.

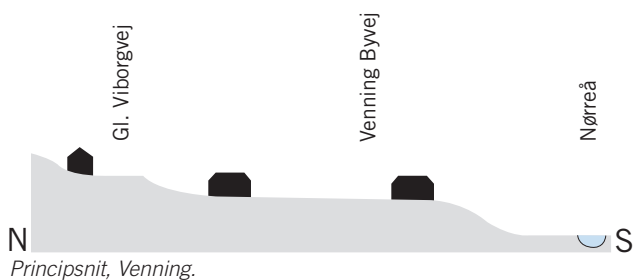
Venning fremstår som en meget grøn landsby med en fin landlig stemning, der understreges af de små grusveje og grønne engarealer. Midten af Venning består af ét stort græsningsområde, der giver luft og identitet.



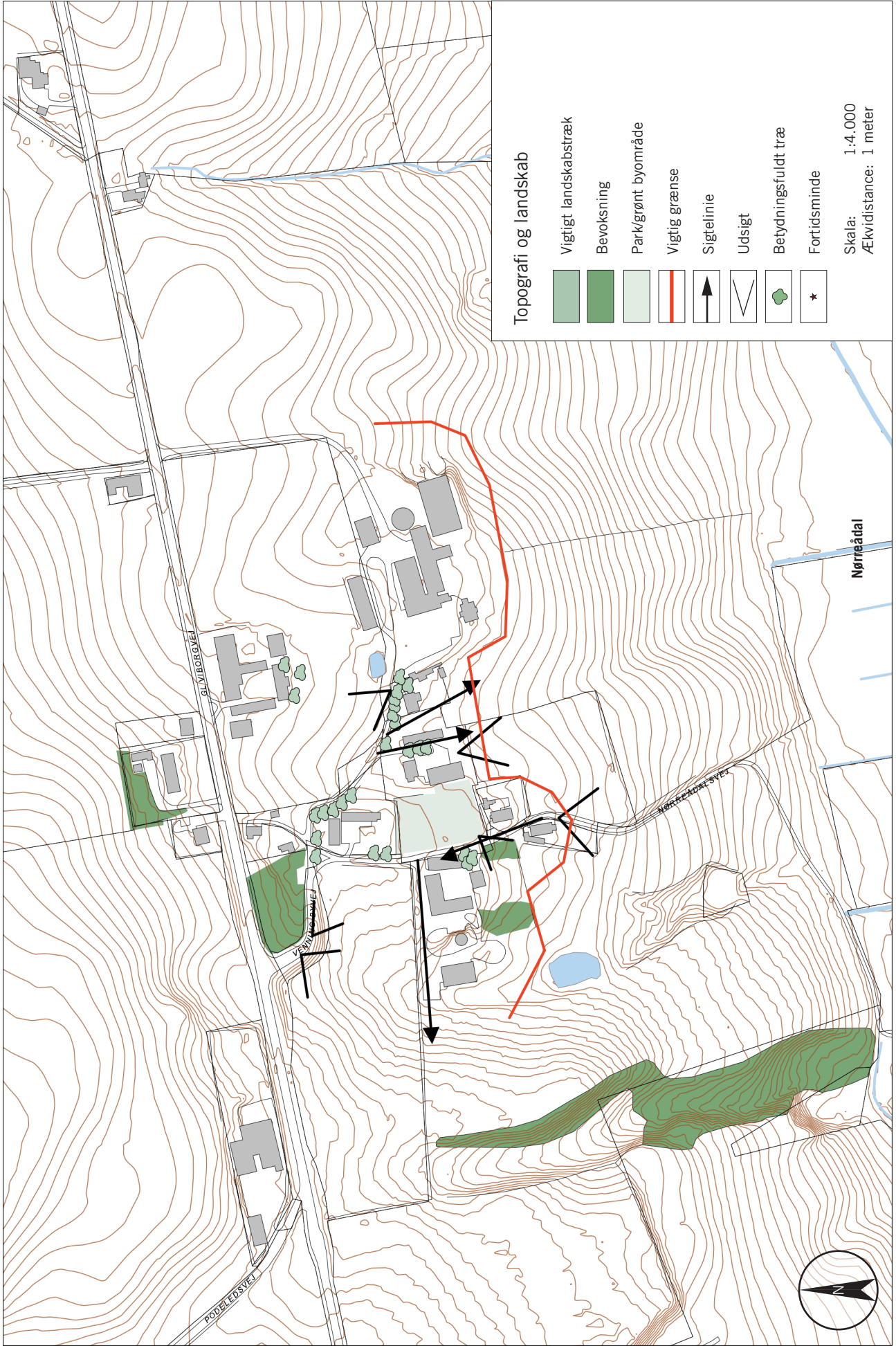
De græssende køer har en flot udsigt til Nørreådalens.



Ved ankomst til Venning fra Venning Byvej (vest), kan man se ind over landsbyen og Nørreådalens.



Græsningsareal inde i Venning bidrager til landsbyens grønne karakter.



Funktioner og infrastruktur

Funktioner

Bebyggelsen i Venning består næsten udelukkende af gårdanlæg, og tre ud af landsbyens fem gårde er stadig i drift: Gl. Viborgvej 319, Nørreådalsvej 4 og Venning Byvej 6. Venning må derfor betragtes som et af de få tilbageværende landbrugssamfund i Danmark.

Det aktive landbrugssamfund er sandsynligvis også det, der holder gang i Smede- og Maskinværkstedet, der ligger i Venning. Det samme gør Nørreå Stål. Virksomhederne ligger ovenfor Gl. Viborgvej og er derfor ikke særlig synlige.

Der har været skole i Venning indtil engang efter 1950. Den gamle skolebygning benyttes i dag som bolig.

Infrastruktur

Venning er en meget lille landsby og har altid været det. Alligevel har vægten i landsbystrukturen flyttet sig gennem de sidste 200 år. Landsbymidten er rykket mod øst, efter at Venning Byvej har fået den østlige tilkørsel til Gl. Viborgvej. Oprindeligt eksisterede kun den vestlige tilkørsel, og vejen fortsatte kun hen til Venning Byvej 6.

Vennings veje er stadig meget landlige og bidrager til den hyggelige stemning i landsbyen. Vejene er smalle, og med undtagelse af et lille stykke af Venning Byvej, er de stadig grusbelagte.

Gårdene i Venning ligger, hvor de altid har gjort. Kun en enkelt, som tidligere lå på Nørreådalsvej 2, er slettet. På adressen er i dag et enfamiliehus.

Venning er godt forbundet til Randers, der ligger 10 km væk, hvis man kører direkte ad Gl. Viborgvej.



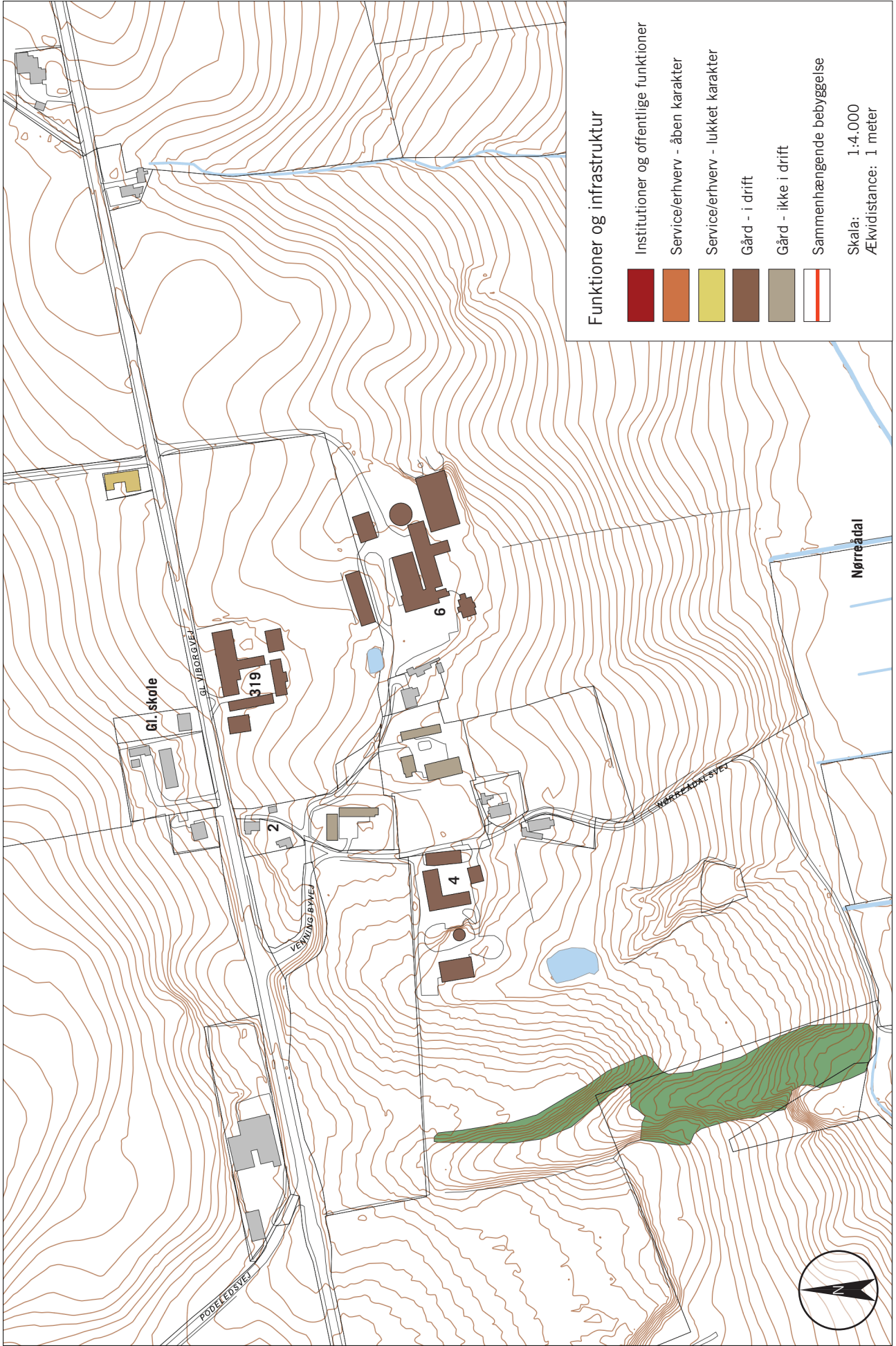
Gl. Viborgvej skærer sig gennem landskabet nord for Venning, hvor der dog er afskærmet med beplantning. Som her ved krydset Gl. Viborgvej/Venning Byvej.



Venning er et lille landbrugssamfund, hvor mange gårde stadig er i drift. Nørreådalsvej 4 er én af dem.



Både Nørreådalsvej og Venning Byvej skifter efter 100 m med asfalt til grusbelægning, hvilket tilfører Venning en original, landlig stemning.



Bebyggelse, arkitektur og kulturmiljø

Bebyggelsesstruktur

Venning er kategoriseret som en forteklyngeby. Forten tegner sig dels som et vejnet mellem gårdene og dels som et par større sammenhængende engarealer nord for gårdene.

Oplevelsen af forteklyngebyens karakteristiske spredte struktur er meget intakt i Venning. I dag er gårdene adskilt af en del beplantning, der dels forgrønner landsbyen og dels skaber markante rum omkring vejene og gårdene.

Gårdene ligger i to niveauer. Venning Byvej 2 og 6 samt Nørreådalsvej 4, ligger lavest og udgør byens sydlige front mod Nørreådalen. Gl. Viborgvej 319 ligger noget højere og afgrænser den gamle forte mod nord, mens Nørreådalsvej 3 nærmest udgør centrum i Venning.

Mellem gårdene ligger en håndfuld byhuse og husmandssteder, som bidrager til at gøre Venning til en landsby og ikke bare en samling gårde.

Arkitektur

Der er ikke megen karakteristisk arkitektur i Venning. Gårdene er næsten alle ombygget eller genopført af flere gange. Trods de rumdannende kvaliteter er de enkelte anlæg ikke bevaringsværdige set som arkitektoniske værker. Gårdene er dog alle vigtige for sammenhængen, da antallet af gårde er så lavt.

Nørreådalsvej 3 er lidt speciel. Gårdanlægget er reduceret fra fire til to længer, og man har i stedet etableret en mur mod vest, der sammen med beplantning i nogen grad genskaber gårdens rum.

Venning Skole er opført i 1924. Der er ikke foretaget en nærmere analyse af bygningen, som i dag er i privat eje. Bygningen har uanset stand en kulturhistorisk betydning for Venning.



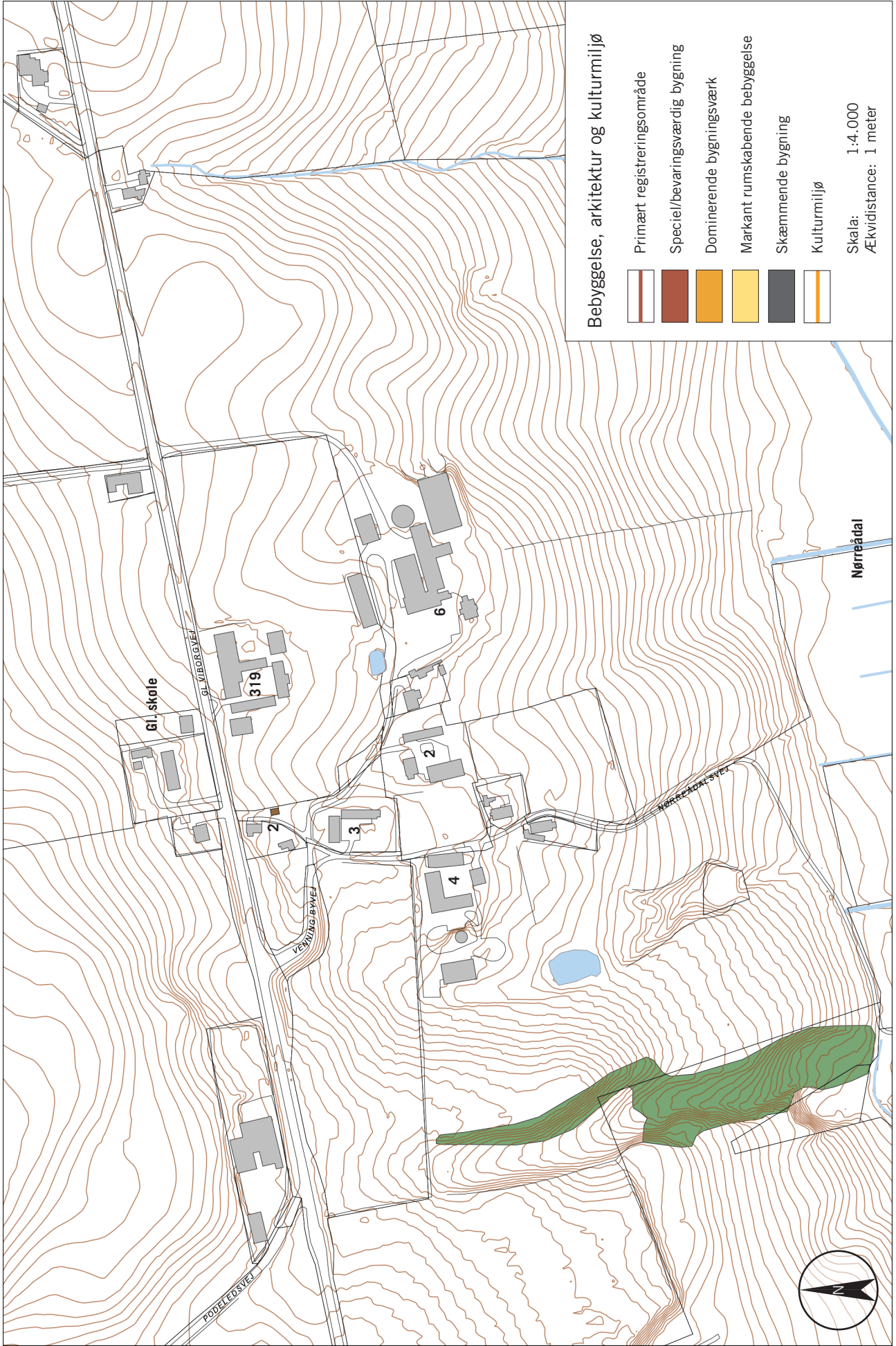
Nørreådalsvej 3 er reduceret i omfang, men der er arbejdet med at genskabe gårdens rum med en mur samt beplantning mod vest.



Beplantningen spiller en stor rolle i Venning. Dels som rumskabende element, men også som værn mod vind og vejr og generende elementer som Gl. Viborgvej. Her et kig fra Nørreådalsvej 4 mod sydvest.



De funktionsbestemte landbrugsbygninger ligger i tæt relation til landskabet med deres rustikke udenomsarealer, der vidner om aktivitet.



Sammenfatning

Venning ligger på et lille plateau på kanten af Nørreådal. Landskabet falder markant syd for byen, og der er flere flotte udkig fra landsbyen ud over de flade enge omkring Nørreå. Venning ligger i et flot samspil med naturen.

Landsbyen er meget original i sin struktur og har ikke ændret sig meget gennem tiden. Gårdene ligger i en klynge omkring grønne engarealer, der afgræsses af heste. Der er kommet enkelte småhuse til, og der er opført store haller i forbindelse med landbrugsdriften.

Landevejen Gl. Viborgvej skærer sig gennem landskabet lige nord for byen. Heldigvis glemmes vejens tilstedeværelse lige så snart, man drejer ned ad den snoede Venning Byvej og befinder sig blandt de gamle gårde med naturen helt tæt på.

Venning er en lille idyllisk landsby, hvor gårdene sammen skaber et fint miljø. De enkelte bygninger er ikke af høj bevaringsværdi, men det er vigtigt at anlæggene forbliver intakte af hensyn til rumdannelsen mellem gårdene. De fleste gårde ligger på deres originale placeringer, hvilket er et fint historisk træk.

Gadestrukturen af de smalle grusveje understreger landsbyens originalitet og skaber en fin stemning.

Sårbarheder

Venning er sårbar overfor ændringer i den byggede struktur. Gårdene ligger spredt med enge og beplantning mellem. Dette motiv bør fastholdes og styrkes.

Anbefalinger

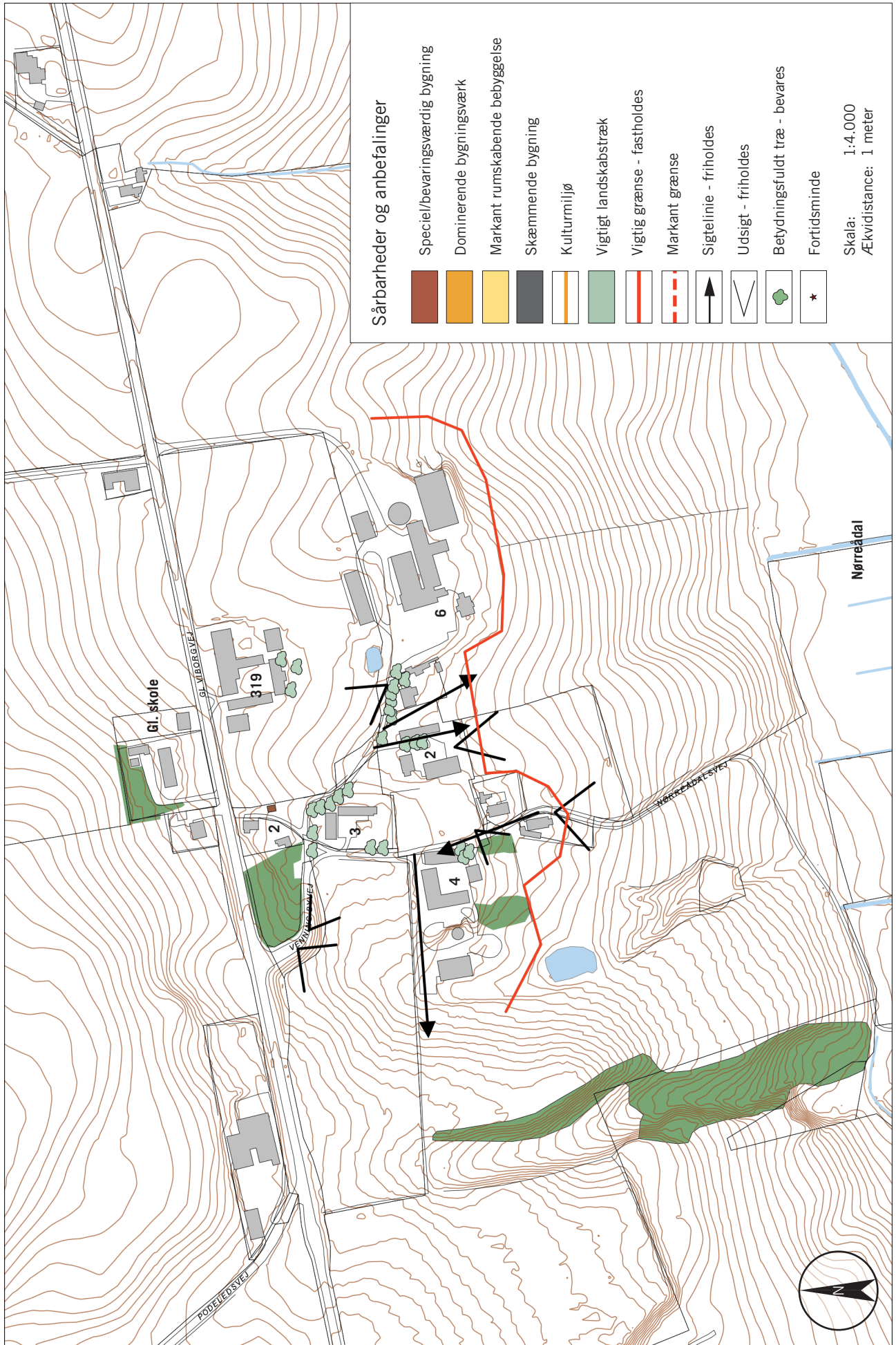
- Der bør ikke udstykkes nye grunde i Venning af hensyn til bevarelsen af den originale struktur.
- Landskabet omkring Venning er af stor rekreativ værdi og kan tilgængeliggøres for gående og evt. cyklende færdsel, uden at det går ud over landsbyens kvaliteter.
- Bebyggelsen i Venning bør SAVE-registreres med henblik på at kunne udpege og beskytte bevaringsværdier.



Venning har en unik autencitet over sig. I landsbyen spiller bebyggelse og beplantning sammen og danner rammen om landsbylivet.



Den gamle forte i Venning afgræsses i dag af heste. Billedet er taget mod nord fra Venning Byvej 4.



Stadsarkitektens Kontor
Randers Kommune
Laksetorvet 1
8900 Randers
www.randers.dk